

УДК 328.18

Бабарикіна Н.А.¹, Сафарова Г.Т.²

¹ канд.політ.наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. Ю-217 НУ «Запорізька політехніка»

ДОБРЕ ВРЯДУВАННЯ ЯК НОВІТНЯ МОДЕЛЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Нині, в час демократизації, держави починають інтенсивно застосовувати в своєму управлінні парадигму та принципи доброго

врядування. Добре врядування являє собою суму безпосередніх взаємовідносин громадян, публічного та приватного секторів, планування та управління спільними справами громади.

Даний перманентний процес дозволяє взяти до уваги протиріччя та різні інтереси, організовані спільні дії. Ці відносини включають як офіційні інституції, так і неформальні домовленості та соціальний капітал громадян. Добре врядування опікується політикою участі у прийнятті рішень та прозорості процесу їх прийняття.

Наприкінці XX сторіччя, в умовах глобалізації, авторитетні світові організації такі, як Світовий банк, Міжнародний валютний фонд, ПРООН, ОЕСР, почали активно пропагувати ідеї та принципи доброго врядування як інструменту забезпечення досягнення державами цілей розвитку. Важливо, що вже у червні 1996 р. на II Конференції ХАБІТАТ у Стамбулі було задекларовано визначення та концепцію доброго врядування. З часом, результатом невинної роботи стало рішення Комітету міністрів Ради Європи, в рамках 1190 засідання, щодо необхідності на європейському, національному та місцевому рівнях вжити заходів та розглянути шляхи сприяння впровадженню 12 принципів доброго врядування.

Сьогодні терміну врядування («governance», англ.) надано багато значень. Так, на теоретичному рівні розуміється співпраця багатьох сторін, які беруть участь у процесі управління суспільними справами. Місцеві органи влади в ньому виступають як один, або кілька учасників процесу. Організації можуть працювати у ієрархічному, ринковому середовищі та з мережею громад. Врядування також можна розглядати як процес керування та координації зусиль. Остаточне врядування у літературі трактується як теорія, або аналітична система. Концепція доброго врядування також визначає рамки ефективності та результативності. Врядування - це процес поєднання влади та обов'язків у суспільстві. Це впливає та визначає публічну політику та рішення щодо суспільного життя [2].

Добре врядування необхідне для всіх рівнів публічного управління. На місцевому рівні це є фундаментально важливим, оскільки органи місцевого самоврядування є найближчим до людей рівнем влади та забезпечують їх основними послугами. Принципами доброго врядування на місцевому рівні є: чесне проведення виборів, представництво та зворотний зв'язок, чутливість, ефективність та результативність, відкритість і прозорість, верховенство права, етична поведінка, компетентність і спроможність, інноваційність та відкритість до змін, сталий розвиток та стратегічна орієнтація, раціональне управління фінансами, права людини, культурне різноманіття та соціальна згуртованість, підзвітність [3].

З метою інкорпорування доброго врядування в Україні слід розв'язати ряд суперечностей та реформувати місцеві державні адміністрації, в тому

числі запровадити реальні механізми для децентралізації влади та розподілу повноважень. Місцеве самоврядування є одним з ключових компонентів взаємовідносин між громадянином, суспільством та державою.

Головним завданням реформи є поєднання та розповсюдження інформації і найкращих практик на місцевому рівні, збільшення владних повноважень органів самоврядування. Імплементация доброго місцевого врядування вимагає сприяння політиці децентралізації в країні. Прийняття рішень через делегування влади та децентралізації обов'язків, завдяки участі та представництву, вимагає чіткої політичної стратегії [2].

Сталий розвиток, є основним завданням для імплементації доброго врядування. Головний фактор, який може загрожувати сталому розвитку - слабкі інституції, які проводять програми та заходи через непрозору систему прийняття рішень. Наслідком таких рішень є те, що пріоритети та використання ресурсів не відображають реальні інтереси мешканців громади. Якщо рівень схвалення міської політики мешканцями низький, то їх мотивація буде включена в процес прийняття рішень і, відповідно, буде мінімальною. Суттєві переваги досягаються завдяки побудові прозорості, підзвітності та участі всіх зацікавлених сторін у процесі прийняття рішень [4].

Отже, реалізація принципів доброго врядування залишається викликом як для органів державного управління та місцевого самоврядування, так і загалом для соціо-політичного дискурсу сучасної України. Їх запровадження в повсякденні управлінські та політичні практики уможливить стрімкий та потужний соціально-економічний поступ, суттєво підвищить довіру громадян до владних інституцій в нашій країні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабарикіна Н.А. Децентралізація як детермінанта демократизації в контексті розвитку громадянського суспільства: автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.01 / Бабарикіна Надія Анатоліївна; ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Одеса, 2019. 23 с.

2. Бейко А.В. Механизмы улучшения управления на местном уровне и приближения его к европейским стандартам URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej1/txts/Beyko.htm>

3. Бенчмаркінг доброго врядування: практичні посібники/за заг.ред.А.Гука. К.:ТОВ «Видавництво Юстон»,2018 60 с.

4. Європейська хартія місцевого самоврядування та розвиток місцевої і регіональної демократії в Україні: Наук.-практ. посіб. / Упоряд. А.К.Гук, О.В.Бейко, В.М.Князєв / За ред. М.О.Пухтинського, В.В.Толкованова. К.: Крамар, 2003. 400 с.